

Številka: U-I-171/16-9
Up-793/16-10
Datum: 28. 9. 2016

SKLEP

Ustavno sodišče je v postopkih za preizkus ustavne pritožbe in pobude Marjetke Podgoršek, Ljubljana, ki jo zastopa Špela Zamljen, odvetnica v Ljubljani, na seji 28. septembra 2016

sklenilo:

- 1. Ustavna pritožba zoper sklep Višjega sodišča v Ljubljani št. II Ip 2281/2016 z dne 12. 8. 2016 v zvezi s sklepom Okrajnega sodišča v Ljubljani št. 3191 In 1579/2005 z dne 26. 5. 2016 se sprejme v obravnavo.**
- 2. Do končne odločitve Ustavnega sodišča ni dovoljeno opravljati nadaljnjih izvršilnih dejanj v izvršilnem postopku št. In 1579/2005, ki teče pred Okrajnim sodiščem v Ljubljani.**
- 3. Pobuda za začetek postopka za oceno ustavnosti drugega odstavka 71. člena Zakona o izvršbi in zavarovanju (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 93/07, 28/09, 51/10, 26/11, 53/14 in 54/15) se sprejme.**

OBRAZLOŽITEV

1. Sodišče prve stopnje je v postopku za izpraznitev in izročitev nepremičnine ugodilo predlogu pritožnice za odlog izvršbe za čas treh mesecev od izdaje tega sklepa. Ni pa ugodilo njenemu predlogu, da se odloži izvršba do konca zdravljenja, čeprav predloga izrecno ni zavrnilo. Višje sodišče je pritožbo zavrnilo in potrdilo sklep v zavrnilnem delu, kolikor sodišče ni ugodilo predlogu dolžnice za odlog izvršbe nad časovno omejitvijo treh mesecev od izdaje sklepa sodišča prve stopnje. Odločitev sodišč temelji na stališču, da na podlagi drugega odstavka 71. člena Zakona o izvršbi in zavarovanju (v nadaljevanju ZIZ) sodišče iz posebej upravičenih razlogov izvršbo lahko odloži za največ tri mesece. Po stališču pritožbenega sodišča je drugi odstavek 71. člena ZIZ jasen, saj dovoljuje odlog izvršbe za tri mesece in ne omogoča odloga do konca zdravljenja pritožnice. Pritožbeno sodišče je pojasnilo, da na podlagi navedene določbe ni kršeno načelo pravne

in socialne države, ker je treba v izvršilnem postopku gledati interese obeh strank, upnika, ki ne more do svoje nepremičnine in dolžnice, ki biva v tuji nepremičnini in ne plačuje stroškov in uporabnine, ter da je bistvo izvršilnega postopka, da se v čimkrajšem času uresniči upnikova pravica do sodnega varstva.

2. Pritožnica zatrjuje kršitev pravice iz 14. in 22. člena Ustave ter kršitev 2. člena Ustave. Pritožnica je v izvršbi predlagala, da se izvršba odloži, dokler se ji vsaj deloma ne izboljša zdravstveno stanje, in da si toliko opomore, da bo psihično in fizično sposobna za izpraznitev in izročitev nepremičnine v posest, tako da ta zanjo ne bo življenjsko nevarna, ker naj bi bili podani posebno upravičeni razlogi. Svoj predlog je utemeljevala s tem, da je bila v začetku leta 2016 dvakrat operirana na možganih zaradi dveh anevrizem na desni možganski arteriji. Navaja, da je krvavela v področje malih možganov, da je bila dlje časa klinično mrtva in da je bila 21 dni v intenzivni negi. Pravi, da zdravljenje še vedno poteka, zato se mora izogibati kakršnemukoli stresu, saj bi bila selitev zanjo življenjsko nevarna. Z njo v stanovanju biva njen 42-letni sin, ki je invalid in je na razvojni stopnji pet do sedem let starega otroka ter je od nje popolnoma odvisen. Oba naj bi imela nizko pokojnino, zato naj bi se z nadaljevanjem izvršbe znašla na cesti. Pritožnica pravi, da si je prizadevala priti do neprofitnega stanovanja, vendar ga ni dobila, profitne najemnine pa ni zmožna plačati. Meni, da je deložacija v konkretnem primeru nesorazmeren ukrep, ker je škoda, ki grozi pritožnici in njenemu sinu, neprimerljivo večja od premoženjske škode, ki bi z odlogom izvršbe nastala upniku. Pritožnica navaja, da besedna zveza "posebno upravičeni razlogi" v drugem odstavku 71. člena ZIZ pomeni pravni standard, katerega vsebino zapolnjuje sodišče in s tem omogoči prilagajanje instituta okoliščinam primera. Pravi, da je v praksi sklicevanje dolžnikov na obstoj posebno upravičenih razlogov pogosto in se širi tudi na primere, ko takšni razlogi niso podani. Drugače naj bi bilo pri pritožnici, saj naj bi imela posebno upravičene razloge, ker ji grozi poslabšanje zdravstvenega stanja ali celo smrt, kar prizadene njo in njenega sina. Ker je za odložitev izvršbe po drugem odstavku 71. člena ZIZ treba s stopnjo verjetnosti izkazati tudi splošne predpostavke iz prvega odstavka 71. člena ZIZ (verjetnost, da bo dolžnik s takojšnjo izvršbo pretrpel nenadomestljivo ali težko nadomestljivo škodo in je ta škoda večja od tiste, ki zaradi odloga lahko nastane upniku), naj bi nudil ZIZ zadostne varovalke, ki ob pravilni uporabi preprečijo zlorabe instituta odloga izvršbe. Zatrjuje tudi, da se postavlja odločitev o pomembnem vprašanju, ki presega pomen konkretne zadeve. Pritožnica predlaga, naj se izvršba odloži do izboljšanja njenega zdravstvenega stanja oziroma do odločitve Ustavnega sodišča ter naj se za predlagani čas prepove opravljati nadaljnja izvršilna dejanja, zlasti deložacijo, ki je razpisana dne 4. 10. 2016. Navaja, da so za odlog podani upravičeni razlogi, ker okreva po dveh operacijah na možganih v letu 2016, zato po mnenju zdravnikov za deložacijo ni sposobna vsaj pol leta, ker bi to škodljivo vplivalo na njeno okrevanje in zdravstveno stanje. Sklicuje se na izvid z dne 21. 9. 2016. Zato naj bi ji grozila nenadomestljiva oziroma težko nadomestljiva škoda, ki naj bi bila nedvomno večja od premoženjske škode, ki bi grozila upniku z nenadaljevanjem izvršbe.

3. Pritožnica vlaga tudi pobudo za začetek postopka za oceno ustavnosti drugega odstavka 71. člena ZIZ, saj trdi, da je določba protiustavna v delu, ki odlog izvršbe v drugih primerih, ko so podani posebno upravičeni razlogi, omejuje na tri mesece in le

enkrat. Pravi, da načelo pravne in socialne države zahteva, da zakonodaja ob varstvu interesov upnika za učinkovito izvršbo ne zanemari interesov dolžnika, ki je pogosto ekonomsko in socialno šibkejši člen, zlasti ko se z izvršbo posega v (socialne) pravice, ki zagotavljajo pogoje za življenje, osebno dostojanstvo in varnost. Kljub zagotavljanju učinkovitosti izvršbe v pravni in socialni državi naj ne bi bilo mogoče zanemariti varstva dolžnika (in njegove družine, otrok, invalidov in starejših). Izpodbijana zakonska določba naj bi bila predvsem izraz načela socialne države, vendar naj ne bi puščala nobenega manevrskega prostora, saj dovoljuje odlog izvršbe zgolj enkrat in najdlje za tri mesece, četudi so podani upravičeni razlogi za ponoven odlog. Takšna pravna norma naj bi sodniku odrekala pooblastilo, da bi ta pravni standard uporabil v polnem obsegu, ko so za odlog izvršbe podani posebno upravičeni razlogi za odlog in to več kot le enkrat in za dlje kot tri mesece. Načelo socialne in pravne države nalaga obveznost upoštevati pravne in socialne interese posameznika, ki je v vlogi dolžnika v postopku prisilne izvršitve terjatve na podlagi izvršilnega naslova. Splošno načelo enakosti pred zakonom prepoveduje različno obravnavo enakih dejanskih stanov. Med bistvenimi elementi pravičnosti, ki zahteva tudi primernost zakonske ureditve glede na njen namen, je tudi upoštevanje vseh skupin prebivalstva (invalidnih oseb, oseb v slabšem socialno ekonomskem položaju). Zato izpodbijana določba naj ne bi bila v skladu z načelom pravne in socialne države (2. člen Ustave), z načelom enakosti (14. člen Ustave) in enakim varstvom pravic (22. člen Ustave).

4. Ustavno sodišče je sklenilo, da ustavno pritožbo sprejme v obravnavo (1. točka izreka). Sklenilo je tudi, da sprejme pobudo za začetek postopka za ceno ustavnosti drugega odstavka 71. člena ZIZ (3. točka izreka).

5. Če je ustavna pritožba sprejeta v obravnavo, lahko po 58. členu Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo in 109/12 – v nadaljevanju ZUstS) senat ali Ustavno sodišče na nejavni seji zadrži izvršitev posamičnega akta, ki se z ustavno pritožbo izpodbija, če bi z izvršitvijo lahko nastale težko popravljive škodljive posledice. Upoštevati je treba, da je v obravnavani zadevi sklep o izvršbi zoper pritožnico pravnomočen in je zoper njo mogoče opraviti izvršilno dejanje izpraznitve in izročitve nepremičnine upniku v posest, ker se je iztekel čas, za katerega je bila izvršba odložena. Izvršiteljica Anja Meglič je pooblaščenka pritožnice obvestila, da se bo v navedeni izvršilni zadevi dne 4. 10. 2016 opravilo izvršilno dejanje izpraznitve in izročitve nepremičnine upniku v posest. Iz okoliščin primera tako izhaja, da posledic, ki bi nastale z izselitvijo pritožnice, v primeru kasnejše ugoditve ustavni pritožbi ne bi bilo več mogoče odpraviti. S tem pa bi tudi ustavna pritožba postala brezpredmetna. Navedene okoliščine po oceni Ustavnega sodišča utemeljujejo odločitev na podlagi 58. člena ZUstS, ki omogoča zagotovitev učinkovitosti ustavne pritožbe na način, da se do odločitve Ustavnega sodišča o njej preprečijo težko popravljive ali celo nepopravljive škodljive posledice izpodbijanih posamičnih aktov za pritožnika. Ker je očitno, da se v obravnavanem primeru nepopravljive škodljive posledice za pritožnico ne morejo preprečiti s samim zadržanjem učinka pravnomočno zavrženega predloga za odlog izvršbe, je Ustavno sodišče odločilo, da do končne odločitve Ustavnega sodišča v izvršilnem postopku št. In 1579/2005, ki teče zoper pritožnico pred Okrajnim sodiščem v

Ljubljani, ni dovoljeno opravljati nadaljnjih izvršilnih dejanj, zlasti ne izselitve pritožnice (2. točka izreka).

6. Ustavno sodišče je sprejelo ta sklep na podlagi drugega odstavka 55.b člena, 58. člena in tretjega odstavka 26. člena ZUstS ter prve alineje drugega odstavka 46. člena Poslovnika Ustavnega sodišča (Uradni list RS, št. 86/07, 54/10 in 56/11) v sestavi: predsednik mag. Miroslav Mozetič ter sodnice in sodnika dr. Mitja Deisinger, dr. Dunja Jadek Pensa, dr. Etelka Korpič – Horvat, Jasna Pogačar, dr. Jadranka Sovdat in Jan Zobec. Sklep je sprejelo soglasno.

mag. Miroslav Mozetič
Predsednik